№ 228. Środa 6. Października 1858. Rok wy[illegible]nia 48.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercya od wiersz w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k. Reklamacye sa wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Wiédeń, 1. października. Dnia [illegible]. b. m. wyszedł w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiédniu i został rozesłany XL zeszyt Dziennika ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera:

Nr. 156. Cesarskie rozporządzenie z 10. września 1858, ważne we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, względem zniesienia stemplu towarów komercyalnych.

Nr. 157. Cesarskie rozporządzenie z 1[illegible]. września 1858, którem się zaprowadza organizacya władz górniczych, powołanych do wykonywania powszechnej ustawy górniczej, w obwodzie całej monarchii, z wyjątkiem Lombardo-weneckiego królestwa i Dalmacyi.

Nr. 158. Rozporządzenie ministerstwa handlu w porozumieniu z ministerstwem wyznań religijnych i nauk z 15. września 1858, do wszystkich namiestnictw i rządów krajowych względem egzaminu osób mających się użyć do służby lub nadzoru maszyny parowej lub kotła parowego, równie jak do prowadzenia lokomotywu lub parowego okrętu.

Nr. 159. Dekret ministerstwa skarbu z 20. września 1858, ważny w krajach koronnych powszechnego związku celnego względem rozciągnięcia uwzględnienia w zamiarze deklaracyi towarów przewozowych, także na zagraniczne nieoclone towary, mające się przekazać do celnego urzędu w głębi kraju dla oclenia wstępu albo dla złożenia w magazynach rządowych.

Nr. 160. Rozporządzenie ministeryów sprawiedliwości i skarbu tudzież naczelnej władzy kontroli rachunkowej z 23. września 1858 prawomocne we wszystkich krajach koronnych z wyjątkiem Lombardo-weneckiego królestwa i Dalmacyi, względem dokumentowania żurnałów wydatku dla depozytów sądowych.

Nr. 161. Rozporządzenie ministerstwa skarbu z 23. września 1858, ważne w całem państwie, względem przyjmowania przy opłacie cła banknotów opiewających na walutę austryacką.

Nr. 162. Obwieszczenie ministerstwa skarbu z 24. września 1858, ważne w całej monarchii, z wyjątkiem Lombardo-weneckiego królestwa i Dalmacyi, względem trwania czynności prowizorycznych władz górniczych, aż do przeprowadzenia stanowczej ich organizacyi.

Nr. 163. Rozporządzenie ministerstwa wyznań religijnych i oświecenia z 24. września 1858, ważne we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem Lombardo-wenec. królestwa, Dalmacyi i Pogranicza wojskowego, względem postępowania z obligacyami funduszów uwolnienia od ciężarów gruntowych za kapitał indemnizacyjny, przypadający na dobra duchowne, i stanowiący składową część przynależnej prebendy.

Nr. 164. Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z 25. września 1858, ważne w Lombardo-weneckiem królestwie, względem zniesienia przepisanej dekretem Lombardo-weneckiego senatu, c. k. najwyższego trybunału z 10. listopada 1853, l. 1949, taxy za wydawanie partyom extraktów z depozytów sądowych.

Nr. 165. Dekret ministerstwa skarbu z 27. września 1858, względem zniesienia tyrolskiego kontrolowego urzędu Mals.

Nr. 166. Rozporządzenie ministrów spraw wewnętrznych, sprawiedliwości, i skarbu tudzież naczelnej władzy policyjnej z 28. września 1858, prawomocne w całym obwodzie państwa, którem na mocy najwyższego postanowienia z 25. września 1858, regulują się według normy nowej waluty austryackiej dzienne i milowe pieniędze urzędników, pieniędzy chodu i konsumcyi, należytości posłańcze i za doręczenie, i w ogóle wszelkie należytości za wykonane z polecenia publicznej władzy czynności, następnie należytości za świadków, znawców rzeczy i tłumaczów w postępowaniu cywilnem i karnem, należytości notaryatu, nakoniec kaucye gazet, notaryatu i agentów.

Z tym zeszytem wyjdzie oraz i będzie rozesłany spis osnowy wydanych w miesiącu wrześniu 1858 zeszytów Dziennika ustaw państwa.

Sprawy krajowe.

W dniach 9., 11., 13. i 14. b. m. w godzinach porannych odbywać się będą egzamina półroczne w Zakładzie naukowym Dublańskim, dnia zaś 15. b. m. odbędzie się popis publiczny.

Na te egzamina zapraszają się niniejszem uprzejmie rodzice, opiekunowie i wszyscy których to obchodzić może.

Z komitetu c. k. Towarzystwa gosp. galic.

We Lwowie, dnia 2. października 1858.

(Nowiny dworu. — Losowanie obligacyi. — Zamach studenta w Kremonie. — Konferencye biskupie.)

Wiédeń, 3. października. Wczoraj odprawiano w Laxenburgu uroczysty wywód Jej Mości Cesarzowy.

— Jego królewiczowska Mość pruski książę Jerzy przyjechał dnia 29. września do Wenecyi.

— Podczas przedsięwziętego dnia 1. b. m. 5go losowania obligacyi wiedeńsko-glognickiej kolei żelaznej wyciągnięto seryę D, w której zawarte są wszystkie obligacye wiedeńsko-glognickiej kolei żelaznej wydane do spłaty oznaczone literą D.

Spłata obligacyi tych nastąpi według istnących przepisów po upływie dwunastu miesięcy, a mianowicie 1. października 1859.

Oprócz tego odbyło się tegoż dnia losowanie numerów wygranych z wyciągniętych dnia 1. lipca r. b. 13tu seryi pożyczki loteryjnej z 4. marca 1854.

Wylosowane obligacye spłacone będą wraz z kwotą wygraną dnia 31. grudnia r. b.

— Jeden z uczniów c. k. gimnazyum w Kremonie, który i przy powtórnym egzaminie nie mógł złożyć egzaminu dojrzałości, powziął myśl zuchwałą pomszczenia się na komisyi wyznaczonej do egzaminowania, a dnia 27. sierpnia wieczór zadał księdzu Dominikowi Salducci, wicerektorowi gimnazyalnemu dwa pchnięcia w plecy, lecz na szczęście rany te nie są śmiertelne. Ministeryum wyznań i oświecenia publicznego dowiedziawszy się o tym wypadku, poleciło c. k. Namiestnictwu Lombardyi wyrazić rannemu serdeczne swe ubolewanie.

— Dnia 26. z. m. odbyło duchowieństwo zebranego w Granie synodu prowincyonalnego drugie swe posiedzenie publiczne w bazylice, gdzie też obwieszczono uchwały powzięte na ogólnych posiedzeniach z 22. i 24. września i na konferencyach biskupich.

Wykaz stanu

austryackiego banku narodowego na dniu 27. września 1858.

Stan czynny.

		złr.	kr.	złr.	kr.
Moneta brzęcząca i sztaby złote .		109,561.645	1¼		
Eskomptowane efekta, przypadłe między 5 i 92 dniami . . .		52,932.941	8¾		
detto w Pradze	3,296.412r. 12k.				
detto w Bernie	2,430.408r. 21k.				
detto w Peszcie	2,556.671r. 58k.				
dtt. w Tryeście	1,300.000r. —k. 3,340.243r. 17k.	4,640.243	17k.		
Eskom. we Lwowie	793.383r. 25k.				
detto w Gradcu	999.836r. 19k.				
detto w Linzu	591.380r. 57k.				
detto w Ołomuńcu	821.402r. 4k.				
detto w Opawie	499.945r. 10k.				
detto w Kronsztad.	916.097r. 9k.				
detto w Klagenfurc.	312.726r. 20k.				
detto w Krakowie	328.795r. 33k.				
detto w Lublanie	358.885r. 17k.				
detto w Fiumie	791.726r. 23k.				
dtto w Debreczyn.	354.863r. 43k.				
detto w Temesw.	449.852r. 36k.				
deto w Reichenberg.	415.152r. 51k.				
deto w Inspruku	126.150r. —k.	20,733.933.	35	73,666.874	43¾

Zaliczki na deponowane według statutów krajowe obligacye spłacalne najdalej za 90 dni	69,173.600	—
detto w filialnych zakładach pożyczkowych . .	10,218.700	—

Pożyczka na hipoteki			31,521.820	29
detto od państwa gwarantowana			1,043.800	—
Fundowany dług państwa na spłacenie pieniędzy papierowych w. w. a mianowicie:				
a) po 4% uprocentowany	25,266.263r.	59¼k.		
b) nieuprocentowany . .	26,126.640r.	19¼k.	51,392.904	18²/₄
Uregulowany konwencyą z 18. października 1855 dług hipotekowany na dobrach skarbowych oddanych bankowi narodowemu do sprzedania	155,000.000r.	— k.		
Z tego przychodami z dóbr zmniejszono	7,000.000r.	— k.	148,000.000	—

	zł r.	kr.
Stan funduszu rezerwowego w oblig.	10,361.558	31
Stan funduszu pensyi w akcyach bankowych . .	1,142.122	16
Wartość gmachu bankowego i innych aktywów .	20,499.837	6
Suma . .	526,582.062	25²/₄

Stan bierny.

	zł r.	kr.
Obieg banknotów	389,312.236	—
Listy zastawne w obiegu	20,074.800	—
Fundusz rezerwowy	10,361.588	17³/₄
Fundusz pensyi	1,130.611	25
Niepodniesione jeszcze dywidendy, mające się spłacić asygnacye, tudzież saldi bieżących rachunków	2,518.226	42³/₄
Fundusz bankowy	103,184.600	—
Suma	526.582.062	25²/₄.

Hiszpania.

(Zebranie wojska w Kadyxie.)

Okólnik ministra wojny, datowany z Sanjago pod dniem 9go września oznajmia, że co do wykonania królewskiego dekretu z dnia 19go sierpnia względem transportu na Kubę przeznaczonych wojsk do Kadyxu, rozporządziła Królowa co następuje:

„Kontyngens korpusów, które są w garnizonach na Balearach koncentruje się w Palmie, zaś z Katalonii w Barcelonie, z Walencyi w Alicante, z Granady w Maladze, z Aragonii, baskijskich prowincyi, Nawary i z Burgos w Santander, a kontyngens z starej Kastylii i Galicyi w La Corogna. Z tych portów odpłyną do Kadyxu. Częściowa koncentracya kontyngentów na tych punktach a osobliwie w Palmie i Santandze ma termin do dnia 25go września. Kontyngens wojskowych dystryktów z Nowej Kastylii, Estramadury i Andaluzyi udaje się wprost do Kadyxu. Jenerałowie i oficerowie przeznaczeni do armii kubańskiej odchodząc z Kadyxu udają się na miejsce zebrania swych korpusów." W tej samej sprawie pisze dziennik *Nowedades*: „W pierwszych dniach października odpłyną do Kuby cztery wojenne statki z galicyjskiej eskadry. Temi i transportowemi statkami odpłynie 3000 żołnierza wszelkiej broni z znacznym zapasem materyałów wojennych. Hiszpański rząd chce mieć w Hawanie okazałą eskadrę i armię w sile 12.000 ludzi."

Anglia.

(Wiadomości bieżące. — Telegraf atlantycki.)

Londyn, 30go września. Książę Alfred przyjechał przedwczoraj rano do Balmoralu.

— Z prowincyi Canterbury na Nowej Seelandyi nadesłano 500 L. na indyjski fundusz wsparcia.

— Lord-Majorem Londynu obrano wczoraj Aldermana Wiliams Wire.

— Dla uspokojenia mieszkańców ogłasza kompania telegrafu atlantyckiego dnia 28. września znów pismo jednego z urzędników swoich, datowane w Walencyi z 24go z. m. Między innemi i to przychodzi: Od czasu ostatniego sprawozdania mego nie polepszyła się w niczem właściwość elektryczna drutu telegraficznego, a nowe próby dla rozpoznania szkody rozpoczęto dopiero temi dniami. Do dnia wczorajszego nie zaszło nic nowego. Co dwie godzin powtarzają się sygnały z zastosowaniem galwanometru Thomson'a, by doświadczyć, czyli sygnały jakie dochodzą i z Ameryki. Docieczono już, że uszkodzenie drutu wcale się nie powiększyło, a niekiedy rozpoznać można elektryczny prąd drutu, chociaż bardzo nie znaczny. Wszystko, cokolwiek pp. Thomson, Henley i Varley potąd dociekli, ogranicza się na tem, że miejsce uszkodzone stawia opór prądowi elektrycznemu równający się odległości 300 mil drutu telegraficznego. Lecz ztąd nie wynika jeszcze bynajmniej, by miejsce uszkodzone oddalone było o 300 mil od Walencyi. Teraz mają rozpocząć się próby także i z olbrzymiemi elektro-magnetycznemi aparatami Henley'a. Należą one do najmocniejszych, jakie potąd zbudowano. Obydwa stałe ich magnesy składają się każdy z osobna z 30 stalowych sztuk 2½ stóp długości i 4—5 cali szerokości, a same zwoje indukcyjne zawierają około 6 mil drutu. Henley wiele sobie po nim obiecuje, lecz inni zdania tego nie podzielają. Jak na teraz poprzestali na tych usiłowaniach. Na początku października zamierzają ponowić próby równoczesne z Neufoundland, i może wtenczas dopiero wynajdą miejsce uszkodzone, i okaże się przytem, czy drut telegraficzny może się jeszcze i nadal na co przydać, lub czy przyjdzie go całkiem odrzuci.

Francya.

(Nowiny dworu. — Wydział algirski. — Adresy z Algieryi. — Słownik geograficzny. — Koszta budowy portów. — Zbiory tytoniu. — Osady francuskie i angielskie w Kantonie. — Dzieło oblężenia Sebastopola.)

Paryż, 30. września. Cesarz, Cesarzowa i Cesarzewicz przyjechali dziś rano o 6tej godzinie do orleańskiego dworca żelaznej kolei, zkąd wprost udali się do St. Cloud. Hrabia i hrabina Walewscy znajdowali się w świcie Cesarza. Odjazd Cesarza do obozu pod Chalonem nastąpi dopero na przyszłą sobotę.

— Wydział dla algirskich spraw, którego członkowie znajdują się tu po największej części za urlopem, zawiesił zupełnie swe prace. Wydział ten ma być na nowo organizowany i dnia 1. listopada rozpocznie swą czynność.

— Książę Napoleon otrzymał z Algieryi kilka adresów z zaproszeniem na wystawę do Oranu i odpowiedział na nie temi słowy:

„Moi panowie! Z radością przykonywam się, że wierność ludności algierskiej odpowiada zaufaniu, jakie okazał mi Cesarz, poruczając naczelny zarząd spraw algierskich. We wszystkich przysłanych mi adresach znachodzą te same nadzieje na przyszłość i tę samą potrzebę cywilnych instytucyi, któreby lepiej odpowiadały rozwojowi cywilizacyi. Czas zdobyczy przeminął już, a nadszedł czas kolonizacyi, szczera chęć ludności i światła jej gorliwość dopomogą mi pokonać wszelkie trudności. Radbym zwiedzić wystawę, którą przygotowujecie, i poznać postępy, jakie zrobiliście, ale zapewne niepodobna mi będzie uczynić zadość Waszemu życzeniu."

— Minister wyznań i oświecenia publicznego wezwał prezydentów wszystkich towarzystw uczonych i wszystkich korespondentów z wydziału dla prac historycznych w ministeryum jego, by mu przysłali notaty do poprawnego słownika geograficznego 86ciu departamentów. Dzieło to ma być narodowym pomnikiem Francyi i chlubą całego kraju, i zawierać będzie potrzebne wiadomości z dziejów tak starożytnych jak i nowoczesnych, z opisów starożytnych wspomnień i zabytków, z topografii i ze statystyki.

— Sumy przeznaczone na budowę portu w Havre wynoszą około 150 milionów, z których 80 milionów ponosić ma ministeryum marynarki, a 70 milionów dostarczy handel. Sumę tę zebrać ma miasto Havre ze sprzedaży gruntów. Port [illegible] obwarowany być ma z nakładem 17 milionów. Na port w Dieppe wyłożyć mają 7 milionów, a na Fecamp 1.800 000 franków, poczem rozpoczną się z kolei budowy w Kalecie i Boulogne.

— Zbiory tytoniu w departamentach, które od dwóch lat uprawiają tytoń, wypadły pomyślnie, jednakże nie pokrywają bynajmniej potrzeb. Rząd kazał w Palatynacie tytoń zakupywać, a między innemi zawarł ugodę z jednym domem Manheimskim na 40.000 cetnarów. Najlepiej dopisały plantacye tytoniu w departamentach górnego Renu i rzeki Meurthe, a mianowicie w okręgu Colmar.

— Do traktatu zawartego w Tient Tsinie przyłączoną jest konwencya, według której Francya i Anglia otrzymują prawo kolonizacyi w Kantonie. Terytoryum, jakie każdemu z mocarstw zostanie odstąpionem, musi być dogodnem do lądowania i ma obejmować przestrzeń 8 do 10 kilometrów.

— Rosyjski rząd postanowił wydać dziennik obrony Sebastopola. Francuski rząd ofiarował cesarską drukarnię, i dzieło to będzie wychodzić w Paryżu. Francya od siebie wydaje także podobne dzieło i druk już jest na ukończeniu. P. Wunder z Berlina, wynalazca galwanotopii, znajduje się także przy redakcyi tego dzieła.

Szwajcarya.

(Śledztwo werbowników.)

Rząd Tesynu zaciągnął zdania związkowej rady względem wojskowych werbunków. Wprawdzie nie wolno werbować do zagranicznej służby w tamtejszym kantonie, a jednak wydarza się często, że dymisyonowani wracają uniformowani i uzbrojeni z Neapolu i Rzymu. Rząd Tesynu zapytuje zatem, czy nie byłoby stosownem wybadać z tych ludzi, kto zajmuje się w Szwajcaryi werbunkiem i w jaki to uskutecznia się sposób. Związkowa rada odpowiedziała, że niema nic przeciw przedsięwzięciu takiego śledztwa.

Włochy.

(Wymiana cwancygierów. — Uszkodzenia telegrafu. — Powrót O. Ventury.)

Ankona, 27. września. Nagłe zniżenie wartości austryackich cwancygierów z 16 na 15½, Bajochi, które rząd ogłosił nie uprzedzając wpoprzód nikogo, wywołało w pierwszej chwili wielką niespokojność, zwłaszcza że te pieniądze służyły wyłącznie za zdawkową monetę. Teraz zaczynają uspakajać się ludzie, odkąd kilka bankowych domów ogłosiło po obwieszczeniu tej uchwały, że będą zakupywać cwancygiery po 15¾ Bajoków. Odchodzą teraz każdym parostatkiem do Tryestu znaczne sumy w gotówce. W ten sposób wysłano już ztąd mniej więcej 450.000 złr. m. k. do Tryestu.

— Telegraf między Ceseną a Forli został mocno uszkodzony, i dotąd nie można było wykryć winowajców. Miejscami poździerano drut z słupów i zabrano.

— Paryski korespondent pisze gazecie wiédeńskiej, że ojciec Ventura opuścił Paryż i wraca do Sycylii, swej ojczyzny. Król Ferdynand zezwolił na powrót o. Ventury, i już spodziewają się go w Rzymie. Jak wiadomo, wyszedł o. Ventura z Neapolu z powodu rozruchów w 1848 roku, a w których miał udział.

Niemce.

(Rejencya pruska. — Pogłoska o bliskiej podróży Króla. — Stan rzeczy obecny.)

Berliński korespondent pisze do gazety wiédeńskiej: Układy względem ustalenia dotychczasowego prowizoryum rządu zostaną w ten sposób załatwione, że najwyższym aktem zawezwie Jego Mość Król Jego królewiczowską Mość pruskiego księcia jako potomka w prostej linii, by objął w zupełności najwyższą władzę państwa aż do przywrócenia zdrowia Monarchy.

— Dziennik *Schles. Ztg.* otrzymał dnia 30go z. m. dwa listy potwierdzające zupełnie doniesienia berlińskiego korespondenta.

— Upewniają, że Król wirtemberski udać się ma pierwszych dni października w podróż do Nissy, gdzie wynajęto dlań willę Avigdor, którą dawniej rosyjska Cesarzowa zamieszkiwała. Lecz urzędowej wiadomości o tej podróży jeszcze nie ma.

— **Z Hamburga** piszą z 25. września: Temi czasy przygotowuje się wiele nowych wypadków, których całej ważności teraz jeszcze ocenić nie można. I tak toczy się jedna sprawa handlowa obchodząca miasto nasze nie mało. Dania uzbraja się na morzu wprawdzie nieznacznie, lecz silnie i nad prawdziwą możność swoją. Niemcza zyskuje jeden z najcelniejszych portów wojennych na morzu północnem. W ręku przemyślnego i wyćwiczonego narodu nadmorskiego miałby jeden już taki port niezmiernie wielkie znaczenie. W niedalekiem jego sąsiedztwie, i tylko o 12 mil dalej na północ, otaczają Helgoland wałem kamiennym, a tuż naprzeciw siebie leżą dwa najtęższe porta dwóch całkiem odrębnych narodów. Francya zdobywa w najdalszych stronach Azyi nową krainę. Być może, że Francuzom powiedzie się tam jako ludowi lądowemu lepiej niż wyspiarzom Anglikom, którzy na stałym lądzie nigdy z dobrem szczęściem utrzymać się nie mogli. Rosya coraz bardziej się powiększa, i staje się coraz groźniejszą. Zdobycze jej nad Amurem wzmocnią jeszcze tem więcej ogromne to państwo. Anglia i Ameryka pilnują chciwie pożytku swego, jaki nastręcza się im w cesarstwie wyspiarskiem, i oba mocarstwa czyhają podobno na ten pożądany nabytek. Jeśli gdzie, to najprędzej jeszcze tutaj się zetrą. Dwie wysp angielskich w najdalszych stronach północno-zachodnich i południowo-wschodnich mają wielką przyszłość przed sobą i mogą dojść do wielkiej potęgi: jedna z nich, największa na świecie, Australia, a druga zwana Vancouvers, w pięknem położeniu i bardzo dogodnem dla handlu z morzem południowem i państwami wschdnio-azyatyckiemi. I właśnie u tych dwóch ostatecznych krańców świata znajdują się pokłady złota najobfitsze. Naród angielski przestrzega bacznie domowych swych wybrzeży, i fortyfikuje je usilnie. Przeczuwa złe czasy. Dla ułatwienia handlowego obrotu na morzu pracuje z większą zapobiegliwością, niż jakikolwiek inny naród nadmorski. Dokoła królestw zjednoczonych wyszukują miejsc sposobnych na porta ochronne, i to z taką pracą i oględnością, jakiej potąd nie było jeszcze żadnego przykładu. Anglia zwróciła teraz uwagę swoją na wszystkie po całym świecie latarnie nadmorskie i urządzenia pomocne dla okrętów zagrożonych lub rozbitych. Postępuje w tem mądrze i jedna sobie wielką zasługę a wdzięczność wszystkich żeglarzy. Odtąd niechby ograniczała zabory swe na same tylko wyspy, gdyż zabory lądów szerokich nie wiodą się im szczęśliwie. Mieszkańcy angielscy przybyli niegdyś z wyspy, osiedli na wyspach, i z wysp też wzrosła ich potęga. Założyciele Anglii pewnie nie osiedlaliby się w Hindostanie.

Rosya i Królestwo Polskie.

(Wyjazd Cesarza. — Korespondencya z Warszawy. — Inauguracya wieży na kościele śś. Piotra i Pawła.)

Warszawa, 1. października. *Gazeta warszawska* donosi: Najjaśniejszy Cesarz i Król w dniu wczorajszym o godzinie $12\frac{1}{2}$ z południa, wyjechawszy wraz z Jego król. Wysokością panującym W. Księciem Sasko-Wejmarskim z pałacu Belwederskiego, przybyć raczył na pola Powązkowskie, gdzie znajdował się Jego Ces. Wys. Książę Napoleon, cała świta i oficerowie wojsk zagranicznych. Tu przed Najjaśniejszym Panem odbytym został przegląd wszystkich wojsk zebranych pod Warszawą, poczem Jego ces. król. Mość wraz z dostojnymi Gośćmi i świtą wrócił do Belwederu.

Po obiedzie, danym w pałacu Łazienkowskim, Najjaśniejszy Pan odwiédzć raczył do domku białego Jego Ces. Wys. Księcia Napoleona, którego pożegnawszy o godzinie $7\frac{3}{4}$ przybył znowu do pałacu Belwederskiego.

O godzinie $10\frac{1}{2}$ wieczorem Najjaśniejszy Pan opuścił miasto tutejsze przez rogatkę St. Petersburską.

W orszaku Najjaśniejszego Pana wyjechali: Jenerał-adjutant hr. Adlerberg 2gi, książę Dolgorukow i Lejb-Medyk tajny radca Enochin.

O godzinie zaś $9\frac{1}{2}$ Jego Ces. Wys. książę Napoleon wraz z swoim orszakiem wyjechał koleją żelazną, udając się z powrotem za granicę.

Dziś o godzinie 8mej rano Jego król. Wys. panujący W. książę Sasko-Wejmarski Karol Alexander August Jan wyjechał także wraz z swoim orszakiem za granicę.

— Korespondent gazety wiédeńskiej pisze z **Warszawy**: Od czasu pobytu Cesarza w Warszawie jest ludność tutejsza widocznie wzruszona, gdyż wszyscy spodziewają się nowych zmian i łask, chociaż nikt nie wie, jakich? Pogłoska o bliskiem ustąpieniu namiestnika, księcia Gorczakowa, ucichła znowu, a z nią i rozmaite domysły co do jego następcy. Przy tem wszystkiem jednakże nie pokrzepił Książę zdrowia swego za granicą do tyla, by mógł ponosić wszelkie trudy swego wysokiego powołania, i przeto być może, że zapragnie istotnie uwolnić się od urzędu namiestnika. Natomiast nie ma już żadnej nadziei, by zarząd królestwa miał być poruczony któremu z książąt cesarskich, chociaż pragnie tego najgoręciej cała ludność.

Petersburg, 24. września. Dnia 17go b. m. obchodzono w petersburgskiej twierdzy inauguracyę i wzniesienie krzyża na katedralny kościół śś. Piotra i Pawła. Ten kościół wybudowany z rozkazu Piotra I. odznacza się wieżą, której dach tworzy nadzwyczaj wzniosłą iglę wysokości 185 stóp; w nim też spoczywają ciała cesarskiej familii. Wewnętrzne rusztowanie tego olbrzymiego dachu drewniane, nie mogło wytrzymywać tutejszego klimatu, i częste, bardzo nawet kosztowne poprawki bywały niezbędne. Dla uniknienia tego rozkazał Cesarz Alexander II. wystawić cały dach z żelaza, i przy tej sposobności odnowić kościół wewnątrz i zewnątrz. Po trzyletniej pracy ukończono teraz budowę, i pozostaje już tylko powlec skończony dach kosztownemi w ogniu pozłacanemi płytami; co najdalej do zimy się stanie.

Księstwa Naddunajskie.

(Łzęckwie za Damjanowicza. — Zgromadzenie narodowe w Serbii.)

Do *Temesvarer Ztg.* piszą z Semendryi:

„Dnia 25. z. m. odprawiono w katedrze belgradzkiej nabożeństwo załobne za duszę ś. p. Raja Damjanowicza. Na tem nabożeństwie byli obecni wszyscy ministrowie, prezydent senatu, senatorowie, którzy niegdyś mieli udział w sprzysiężeniu na księcia panującego i mnóstwo zaproszonych urzędników. Po nabożeństwie zebrało się do 340 osób na śniadanie u majora Miszy.

Raja Damjanowicz jest z liczby tych senatorów, którzy zprzysięgli się na życie księcia panującego, był on osądzony na karę śmierci, lecz książę Alexander ułaskawił go z wymiarem kary więzienia dożywotniego w Kragujewaczu, gdzie też i umarł. Szczegóły te posłużyć mogą do wyjaśnienia powodów i znaczenia tej demonstracyi kościelnej.

— Dziennik belgradzki umieszcza następującą wiadomość:

Ministeryum spraw wewnętrznych powziąwszy mocne przekonanie o tem, że naród pragnie od dłuższego już czasu zwołania zgromadzenia narodowego, na któremby mógł przez swych zastępców wynurzyć żałoby swoje, przedstawiło dnia 15go z. m. senatowi konieczność zwołania zgromadzenia tego i zaproponowało, by sprawę tę wzięto niezwłocznie pod rozwagę, i by w razie przyzwolenia wydano potrzebne w tej mierze przepisy.

Książę Alexander powziął jeszcze tego samego dnia w porozumieniu z całym senatem uchwałę: by zgromadzenie zwołano jak najprędzej, i odnoszącą się do tej sprawy ustawę wydano.

Dla przyspieszenia tego postanowienia rządowego wysadzono komisyę, która zająć się ma niezwłocznie ułożeniem projektu i przedłożyć go należytej instancyi.

Turcya.

(Pobyt lorda Redcliffe.)

Lord Redcliffe oddawał wizytę wielkiemu wezyrowi w Konstantynopolu na dniu 22. września. Turecki dygnitarz przyjął lorda nietylko z odpowiednią jego stanowisku okazałością ale oraz i z wielką serdecznością. Lord Redcliffe wyłuszczył mu powody swej dymisyi oraz zamiar i znaczenie swej teraźniejszej obecności w Konstantynopolu. W końcu upraszał Ali Baszę, dowiedzić się kiedy może mieć zaszczyt wręczyć Sułtanowi pismo Królowej Anglii. Wielki wezyr wynurzył w swej odpowiedzi radość swoją i swych kolegów, że choć na krótki czas widzieć lorda mogą w Konstantynopolu, i dodał, że powszechnie uznane są jego zasługi jakie podczas swego długiego dyplomatycznego zawodu położył dla Turcyi. Audyencya u Sułtana wyznaczoną została na dzień 25. września.

Azya.

(Depesze telegraficzne z Indyi.)

Bombaj, 7. września. East India House w Londynie ogłasza następującą telegraficzną depeszę: Po klęsce poniesionej na dniu 14. sierpnia uchodzili gwaliorscy powstańce w południowo-wschodnim kierunku udając, że na Mundisur chcą wpaść do prezydencyi Bombaj. Gdy jednak ujrzeli, że tę linię odwrotu obsadzili wojska pułkownika Franka zwrócili się na północ ku Bilwany. Dnia 28. sierpnia przybyli do miasta Jalza Pattin, które zajęli po kilkodniowej walce z wojskiem Rani. Po zdobyciu miasta zrabowali je zupełnie. Rani uciekła i znajduje się w obozie pułkownika Lockharta w Susnie. Susnia leży o 55 mil na północ od Udszeinu. Kolumna pod dowództwem pułkownika Hope opuściła Indur dnia 3. siarpnia wesprzyć wysłaną już dawniej kolumnę pod rozkazami pułkownika Lockharta z 92 pułku szkockiego. Powstańcy znajdują się w zupełnem posiadaniu Pattinu; naprawiają tamtejsze fortyfikacye i rzucają okopy na drodze prowadzącej do miasta. Adil Mohamed opu-

ścił Dżerugę i zajął Purassę. Tem samem zagraża Bhalsę i Gudżerat. Mały oddział z Ahmedabadu uderzył na dniu 22go sierpnia w Mundelti na oddział Munkranów i Bilów. Zresztą jest pokój w prezydencyi Bombaj.

Kurraczi, 4. września Major Hamilton pisze z Murty, że dnia 31. sierpnia w południe zbuntowały się krajowe dawniej już rozbrojone pułki piechoty i krajowej artyleryi nr. 69 i 62. Chcieli zdobyć działa i inną broń pułków pieszych, ale zostali odparci, przyczem wielu poległo a reszta schroniła się w gęstwinę lasów. Anglicy utracili czterech ludzi z królewskiej artyleryi i kapitana Mules z pułku piechoty. Major Hamilton dowiedział się dość wcześnia o zamierzonym wybuchu i przestrzegł wojskowe władze. Przy pomocy batalionu policyi schwytał 90 zbiegów.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 3. października. Dzisiejszy *Monitor* donosi: Dnia wczorajszego wymieniane zostały w ministeryum spraw zagranicznych ratyfikacye konwencyi względem Księstw Naddunajskich. — Okolnik dyrekcyi podatkowej rozporządza, że wszystkie dzienniki, ogłaszające inseraty, mają podlegać stemplowi. — Dekretem cesarskim przedłużony został termin rozmaitych rozporządzeń względem przywozu żywności do 30. września 1859.

Berlin, 3. września. Kr. pruski poseł przy wysokiej Porcie jenerał Wildenbruck, usuwa się z nowym rokiem na pensyę. Radca legacyjny Eichmann odjeżdża wkrótce w charakterze pełnomocnika do Konstantynopola.

Durazzo (w Albanii) 26. września. U wybrzeża albańskiego miała jakaś brygantyna, podejrzana o korsarstwo, zatrzymać kilka statków. Kazano ją ścigać.

Neapol, 26. września. Przybył tu książę Aumale. Z dniem 4. października otworzone będą stacye telegrafów w Bovino, Foggii i Barlecie. Rząd zamyśla założyć w Neapolu szkołę telegrafistów.

Wiadomości handlowe.

Lwów, 5. października. Na wczorajszy targ przypędzono 206 wołów i 15 krów, mianowicie z Bóbrki 3 stada po 18, 15 i 8 sztuk, z Dawidowa 3 stada po 15, 36 i 8 sztuk, z Żółkwi 8 szt., z Szczerca 10 szt., z Krzyweczyc 30 szt., z Rozdołu 6 stad po 10, 10, 6, 12, 12 i 8 sztuk, a 15 krów z Rozdołu. Z tej liczby sprzedano — jak nam donoszą — na targu 196 wołów i 15 krów na potrzeb miasta, i płacono za woła, mogącego ważyć 260 ℔ mięsa i 28 ℔ łoju, 40r.; sztuka zaś, którą szacowano na 330 ℔ mięsa i 36 ℔ łoju, kosztowała 57r.30k. Cena krowy, mogącej ważyć 230 ℔ mięsa i 30 ℔ łoju, była 37r.30k. m. k.

(Targ Ołomuniecki na woły.)

Ołomuniec, 22. września. Na dzisiejszy targ przypędzili: Majer Wurzel i Jakub Zucker z Dembicy 13 i 27, Mendel Weitmann z Baligrodu 20, Samuel Muschel z Dąbrowy 17, Gil Badower i Liber Drillich z Rohatyna 20 i 24, Majer Hermele z Mielca 37, a w mniejszych partyach 19, razem 177 wołów i cały ten spęd rozprzedano oprócz dwóch sztuk po cenach wyższych niż zeszłego tygodnia, tak że cetnar mięsa wypadł na $50^1/_2$ złr. w. w.

Ceny były następujące:

Najwyższa za parę wołów wagi 760 ℔ mięsa i 140 ℔ łoju 460 złr. w. w. Najniższa za parę wołów wagi 460 ℔ mięsa i 20 ℔ łoju 230 złr. w. w. Przeciętna z 97 sprzedaży 615 ℔ mięsa i 50 ℔ łoju 330 złr. w. w.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 5. października.

Hotel rosyjski: PP. Popadopaolo Piotr; Załęski Jan, ces. ros. pułk.; Pietruski Teofil; Bogdanowicz Mik. i Zimmermann Pr., c. k. rotm., z Krakowa.— Markis Leali Franc., z Demianowa.

Hotel europejski: Pawłowski Piotr, z Karlsbadu. — Czajkowski Hipolit, z Bóbrki. — Wilczyński Wal., z Wiednia.— Chorbkowski Win., z Karlsbadu.

Hotel Langa: P. Kacyki Mich., mołd. major, z Wiednia.

Hotel angielski: PP. Hr. Baworowski Wład., c. k. podporucz., z Wiednia. — Koziebrodzki Wład., c, k. podpor., z Krakowa. — Wopaterny Józef, c. k. jenerał-major, z Tarnopola.

Do Krynickiego: P. Kieliszkiewicz Marc., c. k. kap. na pens., z Stryja.

Hotel podolski: P. Abel Kar., c, k. rotm., ze Szkła.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 5. października.

PP. Charczewski Jan Gregoriew, ces. ros. sekret. koleg., do Rosyi. — Kelner Jerzy, konzul, do Odesy. — Lipczyński Romuald, do Lubitowa. — Kopestyński Tyt., do Janowa. — Hr. Baworowski Wład., do Podkamienia. — Dolański Ludw., do Rakowy. — Wopaterny Józ., c. k jener. maj.; Fedorowicz i Herzberg Klem., c. k. podporucznik, do Wiednia. — Kriegshaber Art., do Siemianówki. — Kieszkowski Józ., do Kalnicy. — Koziebrodzki Wład., do Podkamienia. — Hr. Lanckoroński Teod., do Poddubiec. — Miniasiewicz Fl., adw. kraj., do Stanisławowa. — Wiktor Tad., do Świrza. — Zgaździński Konst., do Ulicka.

Kurs lwowski.

Dnia 5. października.

		gotówką		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	4	37	4	40
Dukat cesarski	„ „	4	40	4	43
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	8	2	8	7
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	$32^1/_2$	1	$33^1/_2$
Talar pruski	„ „	1	29	1	30
Polski kurant i pięciozłotówka . . .	„ „	1	8	1	9
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	79	48	80	12
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	81	45	82	20
%5 Pożyczka narodowa	bez kuponów	82	15	83	--

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 5 października

Oblig. długu państwa 5% $82^9/_{16}$; losowane obligacye 5% —; obligacye długu państwa $4^1/_2$ % —; — 4% —; 3% —; $2^1/_2$ % —; pożyczka loter z r. 1834 —; z r. 1839 —; z r. 1854 — —; poż. nar. z r. 1854 $82^{15}/_{16}$. Obl. banku — Akcye bankowe $946^1/_2$. Akcye zakładu kredytowego $245^1/_2$ Akcye kolei półn. po 1000 złr. $1717^1/_2$ Austr.-franc. akcye kolei żelaz. po 500 fr. z wypłatą w ratach —; detto z pełną wpłata 262; kolej żelazna lomb.-wenecka $257^1/_4$ Akcye kolei nadciskiej —. Kolej cesarzowy Elżbiety 200. Kolej połud. półn. komunikacyjna —. Akcye żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. 225 Akcye żegl. parowej Lloyd'a po 500 złr. —. — Akcye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego po 500 złr —. — Galic. listy zast. 4% —. Oblig. indemn. niż.-austr. —; detto innych krajów koron. —; detto galicyj. —. detto węgierskie —. Amsterdam $84^1/_2$ Augsburg $102^3/_8$. Bukareszt $274^1/_2$. — Konstantynopol — Frankfurt $101^1/_8$ Hamburg $74^1/_4$ Lipsk — Liwurna $100^1/_8$. Londyn 9 57. — Medyolan $100^1/_2$. Marsylia —. Paryż $118^1/_8$. — Agio duk. ces $5^5/_8$.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 4. października.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	''' 328 59	+ 7.6°	91 7	półn.-wsch. sł.	jasno
2. god. po poł.	328 94	+ 14 1°	63 1	półn.-zach. „	„
10. god. wiecz.	329.42	+ 9.1°	86 4	zachodni „	„

TEATR.

Dziś na dochód Wojciecha Smaciarzyńskiego, kapelmistrza teatru polskiego: **„Łaska Imperatora“**, opera w 1 akcie L. A. Dmuszewskiego, w której Jpani Majeranowska odśpiewa wielką aryę z opery “*Pojedynek*,“ i **„Gałganiarka,“** komedya w 1 akcie Stan. Bogusławskiego.

KRONIKA.

W zakładzie narodowym imienia Ossolińskich odbędzie się na dniu 13. października r. b. o godzinie pół do 12tej uroczyste posiedzenie, w myśl §. 11 Ustawy dodatkowej, na które dyrekcya szanowną publiczność zaprasza.

— W przystani Dniestru w Zaleszczykach buduje pewne towarzystwo rosyjskie lekkie statki, które mają być bardzo pakowne i przydatne do żeglugi przy nizkim stanie wody. Mają one formę czworoboka długości 12 a szerokości 4 sążni i powleczone są wewnątrz guttaperką. Z konstrukcyi można wnosić, że statki te przeznaczone są do przewożenia zboża. Temi dniami nastąpi próba z dwoma takiemi statkami.

— Znowu były pożary w trzech obwodach. W Kałuszu w obwodzie stryjskim zgorzała w nocy z 24. na 25. z. m. na folwarku gr. kat. plebana stodoła z całym zbiorem tegorocznym i to jak się domyślają z podpalenia. W Dupliskach w obwodzie czortkowskim spaliły się na folwarku dworskim w nocy na 1. października, stodoła, stajnia i cały zbiór tegoroczny, a w Nadwornie w obwodzie stanisławowskim zniszczył pożar na dniu 29. września wieczorem dwa domy, pięć dachów i kilka zabudowań gospodarskich.

— Oddawna już umawiali się lekarze kilku departamentów Francyi, by podwyższyć kwotę zwyczajnego honoraryum. Teraz ułożyli i podpisali wszyscy lekarze w Rennes taryfę cen, podzieloną na godziny dzienne i nocne, na wizyty za miastem i w mieście. Prócz tego dzielili w taryfie ludność na cztery kategoryi: bogaczów, majętnych, mniej zamożnych i robotników. Podług tego wynosi taxa za zwyczajną wizytę od 3 do 1 franka. Podpisani lekarze obowiązują się wprowadzić w użycie tę taryfę, ale zresztą nieprzepisuje ta umowa, by lekarze nieodmawiali w żadnym razie swej pomocy i dopiero po udzieleniu jej przystępywali do sprawy pieniężnej.

— Jak skuteczną jest czarna chustka jedwabna w napadach epilepsii, doświadczono niedawno w Królewcu. Dnia 27. zeszłego miesiąca padł na ulicy młody mężczyzna w najgwałtowniejszych kurczach epileptycznych, ale zaledwie osłonięto mu twarz czarną chustką jedwabną ustało wyprężenie członków, chory uspokoił się i po chwili mógł odejść sam bez pomocy. Dotychczas niezbadano jeszcze umiejętnie, zkąd pochodzi ten szczególny wpływ czarnego jedwabiu na epilepsię; być może jednak, że głównie działa tu siła elektryczności.

Rozmaitości nr. 40.

przy dzisiejszej Gazecie zawiera:

1. Jenerała Ferrier pamiętnik podróży po Afganistanie, Beludżystanie i Turkistanie. (c. d.)
2. Zbiory archiwalne. Żałoba Ormian śniatyńskich do starosty Przyrembskiego.
3. Wyspa Hajti.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.*

Z c. k. galic. drukarni rządowej.